

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เอโก กิร ภิกขุ อสณฺจิจฺจ เอกํ ติณฺณํ ฉินฺทิตฺวา กุกฺกัจฺเจ อุปฺปนฺเน
เอกํ ภิกขุํ อุปฺสงฺกมิตฺวา อาวุโส โย ติณฺณํ ฉินฺทติ ตสฺส กิํ โหตีติ อตฺตนา
กตฺถาวํ อาโรเจตฺวา ปุจฺฉิ ๑ อถ นํ อิตโร ตฺวํ ติณฺณสฺส ฉินฺนการณา กิณฺจ
โหตีติ สณฺณํ กโรสี น เอตถ กิณฺจ โหติ เทเสตฺวา ปน มุจฺจสีติ วตฺวา
สขฺปิ อุโภหิ หตฺเถหิ ติณฺณํ ลฺลจฺจิตฺวา อคฺคเหสี ๑ ภิกขุ ตํ ปวตฺตี สตฺถ
อาโรเจสุํ ๑ สตฺถา ตํ ภิกขุํ อนนฺกปริยาเยน วิครหิตฺวา ฐมฺมํ เทเสนฺโต อีมา
กาถา อภาสี

กุโส ยถา ทุคฺคหิโต	หตฺถเมวานุกนฺตติ
สามณฺณํ ทฺวปฺปรัมภุจํ	นิริยาเยปฺกทฺตติ
ยงฺกิณฺจ สิจฺฉิ กมฺมํ	สงฺกิลิฏฺจณฺจ ยํ วตํ
สงฺกสฺสรํ พุรหฺมจฺริยํ	น ตํ โหติ มหฺปผลนฺติ ๑

ตตฺถ กุโสติ ยงฺกิณฺจ ติจฺฉินฺชาเร ติณฺณํ อนฺตมโส ตาลปณฺณํปิ ๑
ยถา โส กุโส เยน ทุคฺคหิโต ตสฺส หตฺถํ อนุกนฺตติ ฆาเลติ เอวเมว
สมณฺณมฺสงฺขาตํ สามณฺณํปิ ฆณฺทสึลาทิตาย ทฺวปฺปรัมภุจํ ๑ นิริยาเยปฺกทฺตติ
นิริเย นิพฺพตฺตาเปตีติ อตฺถโ ๑ สิจฺฉินฺตติ โหตีติ วา กรณฺเนน สิจฺฉิคฺคาหํ กตฺวา
กตํ กิณฺจ กมฺมํ ๑ สงฺกิลิฏฺจนฺติ เวสียาทิเกสุ อโคจเรสุ จรณฺเนน สงฺกิลิฏฺจํ ๑
สงฺกสฺสรนฺติ สงฺกาหิ สริตฺพหฺมํ อุโปสถกิจฺจาทีสุ อณฺเวยตเรณ กิจฺเจน
สนฺนิปตฺติตฺปิ สงฺฆํ ทิสฺวา อทฺธา อีเม มม จฺริยํ ญตฺวา มํ อุกฺขิปิตฺกามา
สนฺนิปตฺติตฺตาติ เอวํ อตฺตโน อาสงฺกาหิ สริตํ อุตฺตสงฺกิตํ ปริสงฺกิตํ ๑ น ตํ โหตีติ
ตํ เอวรूपํ สมณฺณมฺสงฺขาตํ พุรหฺมจฺริยํ ตสฺส ปุคฺคตสฺส น มหฺปผลํ โหติ
ตสฺส อมหฺปผลภาเวณ ภิกฺขาทาทายกานํปีสฺส น มหฺปผลํ โหตีติ อตฺถโ ๑

แปล โดยอรรถ

๒. สา อีสสาปกตา ตัม ทาสี หตุถปาเทสุ พนฺธิตฺวา ตสฺสา กณฺณนาถํ
 ฉินฺหิตฺวา เอกสุมี ตฺวจนคพฺเภ ปกฺขิปิตฺวา ทวารํ ปิณฑิตฺวา ตสฺส กมฺมสฺส
 อตฺตนา กตภาวํ ปฏฺิจฺฉาเทตฺมํ เอหิ อຍຍ ဝိဟာံ ဂနုတฺวา ဧမံ ဓုဓိဓုဓာမာတိ
 ဓာမိကံ အာတယ ဝိဟာံ ဂနုတฺวา ဧမံ ဓုဓနုတီ ဂါတီတိ ဟံ အဝုဓုဓာ အဂနုတုဂ
 ဂာတက ဧကံ အဂနုတုဂ တုဘာံ ဝိဝရိတုဂ တံ ဝိပုပကံ တိဓုဂ တာတီ မိုဓိယီဓု ဟံ
 ဓာ ဝိဟာံ ဂနုတုဂ ဂတုပရိဓမ္မဧ တမတုဂံ တပပလဓုဓ အာဝိုဓါတီ ဟံ ဓတုဂ တေဓုဓာ
 ဝဂ္ဂံ ဓုတုဂ တုဂ္ဂရိတံ ဂာမ ဝိတံ မေ ဝဏ္ဏဧ ဧနာ ဂ ဧနာဂ္ဂတီတိ ဝပပမတုဂံပိ
 ဂ ဂာတပုပံ ဝဏ္ဏဓုဓမ္မိ ဝဧနာဂ္ဂတေပိ ဓုဂ္ဂရိတမေ ဂာတပုပံ ပ္ပတ္တိဓုဓာတေတုဂ ဂတံပိ
 ဟိ တုဂ္ဂရိတံ ဂာမ ပ္ပဂ္ဂာဂ္ဂတပိ ဂဝိုဓါ ဓုဂ္ဂရိတံ ပါမိုဓုဓမ္မေ ဧဂ္ဂတီတိ ဝတုဂ
 ဝိမံ ဂာဂမာဟ

อกตํ ทุกุกฺกံ เสຍโย

ပ္ပจฺฉာ တပပติ တุกุกฺกံ

กตถจ สุกตံ เสຍโย

ຍံ กတုဂ ဂာဂ္ဂတပပတီတိ ဟံ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ได้ยินว่า อ. ภิกษุรูปหนึ่ง ไม่แกลิ่งแล้ว ตัดแล้วซึ่งหญ้าต้นหนึ่ง ครั้นเมื่อความสงสัยเกิดขึ้นแล้ว เข้าไปหาแล้ว ซึ่งภิกษุรูปหนึ่ง บอกแล้ว ซึ่งความที่แห่งกรรม เป็นกรรมอันตนกระทำแล้ว ถามแล้วว่า คุณก่อนท่านผู้มีอายุ อ. ภิกษุใด ย่อมตัดซึ่งหญ้า อ. โทษอะไร ย่อมมีแก่ภิกษุนั้น ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ. ภิกษุนอกนี้ กล่าวแล้วว่า อ. ท่านย่อมกระทำ ซึ่งความสำคัญว่า อ. โทษอะไร ฯ ย่อมมี ดังนี้ เพราะเหตุแห่งหญ้าอันท่านตัดแล้ว อ. โทษอะไร ฯ ในเพราะเหตุนี้ ย่อมมีหามิได้ แต่ว่า อ. ท่านแสดงแล้ว ย่อมพ้น ดังนี้ กะภิกษุนั้น ถอนแล้ว ซึ่งหญ้า ด้วยมือ ท. ทั้งสอง ได้ถือเอาแล้วแม้อเอง ฯ อ. ภิกษุ ท. กราบทูลแล้ว ซึ่งเรื่องอันเป็นไปทั่วนั้นแก่พระศาสดา ฯ อ. พระศาสดา ทรงดำหนิแล้ว ซึ่งภิกษุนั้น โดยปริยายมิใช่หนึ่ง เมื่อทรงแสดงซึ่งธรรม ได้ตรัสแล้ว ซึ่งพระคาถาท. เหล่านี้ว่า

อ. หญ้าคา อันอันบุคคลจับแล้ว ย่อมตามบาด
ซึ่งมีอนันท์เทียว ฉันใด อ. คุณเครื่องความเป็นแห่งสมณะ
อันอันบุคคลดูปล้ำแล้ว ย่อมคร่าเข้าไปในนรก
ฉันนั้น, อ. การงานอันย่อหย่อน อย่างใดอย่างหนึ่งด้วย
อ. วัตรใด อันเศร้าหมองพร้อมแล้วด้วย อ. พรหมจรรย์ได้
อันบุคคลพึงระลึกด้วยความสงสัยด้วย อ. กรรม
อันมีอย่าง ๓ นั้น เป็นกรรมมีผลมาก ย่อมเป็นหามิได้
ดังนี้ ฯ

อ. หน้้าอันมีใบอันคม ชนิดใดชนิดหนึ่ง แม้ อ.ใบแห่งตาล
 โดยกำหนดมีในที่สุด ชื่อว่าหน้้าคา ในพระกาลานัน ๗ อ. หน้้าคานัน
 อันอันบุคคลใด จับชั่วแล้ว ย่อมตามบาด คือว่า ย่อมผ่าซึ่งมือของบุคคลนั้น ฉนั้นใด
 แม้ อ. คุณเครื่องความเป็นแห่งสมณะ อันบัณฑิตนับพร้อมแล้วว่าสมณธรรม
 ชื่อว่าอันบุคคลลูปกล้าชั่วแล้ว เพราะความเป็นแห่งบุคคลมีบุคคลผู้มีศีล
 อันขาดเป็นต้น (ย่อมคร่าเข้าไปในนรก) ฉนั้นนั้นนั้นเทียว ๗ อ.อรรถว่า
 อ. คุณเครื่องความเป็นแห่งสมณะ อันอันบุคคลลูปกล้าชั่วแล้ว ย่อมยังบุคคลนั้น
 ให้บังเกิด ในนรก ดังนี้ แห่งบาทแห่งพระกาลาว่า นิรยายูปกทุกตติ ดังนี้ ๗
 อ. อรรถว่า อ. กรรม อะไร ๗ อันอันบุคคลกระทำแล้ว กระทำให้เป็นอันถ้อเอา
 ย่อหย่อน เพราะอันกระทำหละหลวม ดังนี้ แห่งบทว่า สติลลี้ ดังนี้ ๗
 อ. อรรถว่า (อ.วัตร) ชื่อว่าอันเสร้าหมองพร้อมแล้ว เพราะการเทียวไปใน
 อโคจร ท. มีหญิงแพศยาเป็นต้น ดังนี้ แห่งบทว่า สงกิลิฏฐ์ ดังนี้ ๗ อ. อรรถว่า
 อ. พรหมจรรย์ อันอันบุคคลพึงระลึกด้วยความสงสัย ท. คือว่า อันอันบุคคลเห็น
 ซึ่งสงฆ์ แม้ผู้ประชุมกันแล้ว ด้วย-ในกิจ ท. มีกิจด้วยอุโบสถเป็นต้นหนา-
 กิจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว จึงระลึกแล้วด้วยความสงสัยทั่ว ท. แห่งตน คือว่า
 รังเกียจแล้ว คือว่าระแวงแล้วอย่างนี้ว่า อ. ภิกษุ ท. เหล่านี้รู้แล้วซึ่งความประพฤติ
 แห่งเรา เป็นผู้ใคร่เพื่ออันยกขึ้น ซึ่งเรา เป็น ประชุมกันแล้วแน่แท้ ดังนี้ ดังนี้
 แห่งบทว่า สงกสสุสรุ ดังนี้ ๗ อ. อรรถว่า อ. พรหมจรรย์ อันอันบัณฑิตนับพร้อม
 แล้วว่าสมณธรรมนั้น คือว่า อันมีอย่างนี้เป็นรูป เป็นพรหมจรรย์มีผลมาก
 ย่อมเป็น แก่บุคคลนั้น หามิได้ เป็นพรหมจรรย์มีผลมาก ย่อมเป็น แก่ชน ท.
 แม้ผู้ถวายเป็นซึ่งภิกษาแก่บุคคลนั้น หามิได้ เพราะความที่แห่งพรหมจรรย์นั้น
 เป็นพรหมจรรย์ไม่มีผลมากแก่บุคคลนั้น ดังนี้ แห่งหมวดสองแห่งบทว่า น ตั
 โหติ ดังนี้ ๗

แปล โดยอรรถ

๒. หญิงจีหึ่งนั้น มัดมือมัดเท้าหญิงรับใช้นั้นไว้แล้ว ตัดหูและจมูกของนาง ชั่งไว้ในห้องว่าง ห้องหนึ่ง ปิดประตูไว้แล้วเพื่อจะปิดบังว่ากรรมนั้นอันตนทำแล้ว จึงชวนสามีว่า มาเถิด พี่ เราทั้งสองจักไปวัดฟังธรรมกันแล้ว พาสามีไปวัดนั่งฟังธรรมอยู่ ๆ ขณะนั้น พวกญาติที่เป็นแขกของเธอมาเยี่ยมแล้ว เปิดประตู เห็นความผิดปกติแล้ว จึงแก้หญิงรับใช้ออก ๆ หญิงรับใช้นั้นไปวัดกราบทูลเนื้อความนั้นแด่พระเทพผลท่ามกลางบริษัท ๔ ๆ พระบรมศาสดาทรงสดับคำของนางแล้วจึงตรัสว่า ขึ้นชื่อว่าทุจริตแม้เพียงเล็กน้อย ก็ไม่ควรทำ ด้วยหมายใจว่ากรรมของเรานี้ คนเหล่านี้ย่อมไม่รู้ ถึงเมื่อคนอื่นจะไม่รู้ สุจริตเท่านั้นควรทำ เพราะขึ้นชื่อว่าทุจริตแม้ที่ปิดบังทำไว้ ทำความเดือดร้อนในภายหลัง (ส่วน) สุจริตย่อมให้เกิดความปรารถนารวมอย่างเดียวกัน ดังนี้แล้วจึงตรัสพระคาถานี้ว่า

กรรมชั่ว ไม่ทำเสียเลยดีกว่า (เพราะ) กรรมชั่ว
ทำให้เดือดร้อนในภายหลัง ส่วนกรรมที่บุคคล
ทำดีแล้ว ซึ่งไม่เดือดร้อนในภายหลัง ทำดีกว่า ฯ